

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.**, so sídlom v B., proti odporcom **1/ H. M.**, bývajúcej v B., **2/ Ing. M. M.**, bývajúcemu v P., **3/ Ing. M. M.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. J. M., advokátom, so sídlom v B., **4/ PhMr. N. S.**, bývajúcej v K., D., **5/ Mgr. K. S.**, bývajúcej v B., o **163 140 Sk (5 415,26 €)**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 250/99, o dovolaní odporcu 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. mája 2007 sp. zn. 5 Co 278/06, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. mája 2007 sp. zn. 5 C 278/06 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 30. januára 2006 č. k. 18 C 250/99 – 102 uložil odporcovi 1/ (Ing. M. M. – právnenému predchodcovi odporcov 1/ až 3/) povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 81 570 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania ročne od 13. 5. 1999 do zaplatenia a odporkyni 2/ (G. B. – právnej predchodkyni odporkýň 4/ až 5/) povinnosť zaplatiť 81 570 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania do zaplatenia, do 3 dní a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že pri vyvlastnení špecifikovaných nehnuteľností v roku 1987 bola na základe rozhodnutia hospodársko-správneho odboru Miestneho národného výboru v P. vyplatená odporcovi 1/ náhrada vo výške 84 409 Sk a odporkyni 2/ vo výške 84 543 Sk. Na základe uzavretej dohody o vrátení vecí podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách odporcovia opäť nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, z ktorého dôvodu im podľa § 10 ods. 4 tohto zákona vznikla povinnosť vrátiť príslušnému orgánu štátnej správy vyplatenú náhradu.

Námietky odporcov týkajúce sa premlčania a stavu prevzatých nehnuteľností považoval za neopodstatnené. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 22. mája 2007 sp. zn. 5 Co 278/06 na odvolanie odporcov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V plnom rozsahu sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu a ich odôvodnením, na ktoré poukázal. Zhodne s názorom súdu prvého stupňa považoval za nedôvodné námietky premlčania, devastácie pôvodných nehnuteľností ako i nesprávneho priznania úrokov z omeškania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie odporca 3/ (Ing. M. M.). Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal vadu konania v zmysle § 237 písm. b/ O. s. p., t. j. že pôvodný odporca 1/ (Ing. M. M.) nemal v čase rozhodovania odvolacieho súdu spôsobilosť byť účastníkom konania, pretože dňa X. o 4.40 hod. zomrel. V súlade s osvedčením o dedičstve vydaným súdnym komisárom JUDr. P. K. sa jeho nástupcami stali H. M., Ing. M. M. a Ing. M. M. (odporcovia 1/, 2/, 3/), ktorým sa postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Navrhovateľ navrhol dovolanie zamietnuť. Podľa jeho názoru je rozsudok odvolacieho súdu vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 242 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že

je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného právneho významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 2 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v písmenách a/, c/ až g/ O. s. p. dovolací súd nezistil.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O. s. p.).

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Uvedené zákonné ustanovenie ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadnuť na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky konania), aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť si všímať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie podmienok civilno-procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti

byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotno-právna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením (prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé) a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu.

Z obsahu spisu vyplýva (č.l. 149), že odporca 1/ Ing. M. M. zomrel dňa X. o 4.40 hod., t. j. po rozhodnutí súdu prvého stupňa (30. 1. 2006). Napriek tejto skutočnosti odvolací súd vec prejednal s týmto účastníkom a dňa 22. mája 2007 o 9.00 hod. vo veci rozhodol. Jeho rozhodnutie je preto z dôvodu nedostatku podmienky konania zmätočné a ako také ho treba zrušiť .

Ak po začatí súdneho konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O. s. p.) postup súdu upravuje ustanovenie § 107 O. s. p. Je vecou súdu, aby podľa povahy veci posúdil, či smrť účastníka bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní, alebo či v ňom možno pokračovať s právnymi nástupcami zomrelého účastníka konania.

Keďže v odvolacom konaní vystupoval ako účastník konania Ing. M. M., ktorý už spôsobilosť byť účastníkom nemal, rozhodnutie odvolacieho súdu trpí procesnou vadou podľa § 237 písm. b/ O. s. p., pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Dovolaciemu súdu v súčasnom štádiu konania neprislúcha oprávnenie na hodnotenie skutkových a na ne nadväzujúcich právnych záverov odvolacieho súdu.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: